

A MISKOLCI KÉPES MŰHELY RENDEZVÉNYEIT A NEMZETI KULTURÁLIS
ALAP ÉS MISKOLC VÁROSI ÖNKORMÁNYZATA TÁMOGATJA.

MIHEZ KÉPestEK

TISZTELETTEL
ÉS SZERETETTEL MEGHÍVJUK ÖNT
ÉS KEDVES CSALÁDJÁT

HORVÁTH KINGA

GRAFIKUSMŰVÉSZNŐ
KIÁLLÍTÁSÁRA

A MISKOLCI KÉPES MŰHELY
KISGALÉRIÁJÁBA

MISKOLCI GALÉRIA, PETRÓ-HÁZ, HUNYADI UTCA 12.

1997. NOVEMBER 13-ÁN,
CSÜTÖRTÖKÖN
17 ÓRÁRA.

A KIÁLLÍTÁST
SERES JÁNOS
FESTŐMŰVÉSZNŐ NYITJA MEG.

MEGTEKINTHETŐ: JANUÁR 5-IG,
VASÁRNAP ÉS HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA
9.00-17.00 ÓRÁIG.

A KIÁLLÍTÁS TÁMOGATÓJA AZ OTP BANK.

Tisztelettel meghívjuk Önt
és kedves családját
2002. november 14-én 16 órára
a Kazincbarcikai Városi Kiállítóterembe
(Kazincbarcika, Egressy tér)

HORVÁTH KINGA
grafikusművész

UTAK
című kiállítására.

A kiállítást megnyitja:

PETNEKI ÁRON
művelődéstörténész

A kiállítás megtekinthető:
2002. november 14– december 3.

TÁMOGATÓK

Nemzeti Kulturális Alapprogram Képzőművészeti Kollégiuma
Reactor Reprodukciós Stúdió
Miskolc Megyei Jogú Város Mecénás Alapja
Max fotólabor

A MAGYAR RÉZKARCOLÓ MŰVÉSZEK EGYESÜLETE
ART UNION OF HUNGARIAN ENGRAVERS

Tisztelettel meghívja Önt

HORVÁTH KINGA

grafikusművész

UTAK II.
című kiállítására

Megnyitja:

Petneki Áron
művelődéstörténész
és

Kopiás Gabriella
fuvolaművész

Időpontja:

2002. december 9. (hétfő) 17 óra

Megtekinthető: 2002. december 19-ig
Nyitva: hétköznap 10–18 óra között

Helyszíne:

GALÉRIA IX

1092 Budapest, Ráday utca 27.

Telefon: 456-0535

Fax: 456-0537

E-mail: grafikai@axelero.hu

A kiállítás támogatója:
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma,
Nemzeti Kulturális Alapprogram,
Reactor Reprodukciós Stúdió,
Max Fotólabor.

A Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum
tisztelettel meghívja Önt és barátait
2004. október 21-én, csütörtökön 17 órára
a Miskolci Galéria Rákóczi-házába
(Miskolc, Rákóczi u. 2., bejárat a Széchenyi utca felől)

HORVÁTH KINGA

grafikusművész

ÖSSZEKÖTŐK
c. kiállítására.

A kiállítást megnyitja:
DR. SZABÓ GYŐZŐ
egyetemi docens,
a Római Magyar Akadémia volt igazgatója

Közreműködik:
KOPIÁS GABRIELLA
fuvolaművész

A kiállítás 2004. december 23-ig tekinthető meg
vasárnap és hétfő kivételével naponta 9-17 óráig.

A Miskolci Galéria támogatója a T-Mobile Magyarország Rt.
A Miskolci Galéria rendezvényeit a
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma - Nemzeti Kulturális Alapprogram,
Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Kulturális Mecénás Alapja,
a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés Mecénás Alapja
és a Szépmesterségek Alapítvány támogatja.

A kiállítás létrejöttét támogatta továbbá a Reactor Reprodukciós Stúdió (Budapest),
Max Fotólabor (Budapest).

T-Mobile

KAPUK, LÉPCSŐK, GERENDÁK, bedőlt kerítések, csigaház-vonalban csavarodó grádicsok, kanyargó kőfalak, tűzette fedélszék, időtette kapubálvány.

Horváth Kinga szűkszavú és szemlélődő művész. Leül a lépcsőfeljárón megpillantja a padlás kék üvegablakát, melyen keresztül félénken szűrődik be a fény, szeme hozzászokik és bennünket is hozzászoktat a tető alatti világ különös félhomályához; elgyönyörködik s elgyönyörködtet bennünket a gerendázat kopár térszerkezetében, meglátja és megláttatja a felületek egyenetlenségét, a fatörzsek faktúráját. Máskor meg a sivatagi napfény erős fényében kirajzolódó fűcsomón nyugtatja tekintetét, figyeli a magányosan elszáradt fákat, a sziklák rajzolatát, a kőbe vésett idő múltó nyomait.

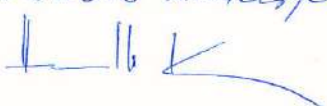
Horváth Kinga nem azt a műfajt képviseli, amely lehetőleg könnyű sikert hoz, s látványos népszerűséget követel magának, mégpedig azonnal. Nem gyárt hamar készülő közhelyeket; hosszan érleli lapjait, minden apró részleten elidőz, aztán leegyszerűsíti a képet, hogy csak a lényeges dolgok maradjanak rajta. Amikor a német festőművészt, Max Liebermannt megkérdezték, mi a művészet, szűkszavúan csak ennyit válaszolt: „Kunst ist weglassen”. Vagyis a művészet az, amikor minden feleslegeset elhagyunk. Ha Horváth Kinga rézkarcait, akvarelljeit, vagy fotográfiáit nézzük, mindig ezzel a lényegre töréssel találkozunk, ahol a rész az egészet képviseli.

Látásmódja kicsit a japán művészet szűkszavúságára emlékeztet – nem is annyira külsőségeiben, mint lényegét tekintve. Ilyen a monokrómiára való törekvés, a néha egészen a jelrendszerig lecsupaszított kompozíció. Egy kidőlt-bedőlt kapu, egy megszenesedett templom-gerenda meditációra készíti az embert, ahogy a tekercképnek, a kalligrafikus írásjegyek is ez volt a feladata. Horváth Kinga alkotásai egy mindenki számára nyitva álló, mégis megbúvó világot idéznek. Látni tanít és eltűnődni.

Kapuk, lépcsők, gerendák, csigaház-vonalban csavarodó grádicsok, titkos ajtók, kanyargó kőfalak – a Kékszakállú herceg vára kicsiben. A kő és a fa lélekrajza. Mindannyiunk belső lélekrajza.

Petneki Áron

Petneki Áron művelődéstörténész gondolatai az „UTAK” című kiállítás katalógusában jelentek meg. (Vox Artis, 2002)

A MŰVOLT AZ EREDETIVEL MINDEMBEN MEGESZTEL .
MUNKOLL, 2019. APRILUS 18.

HORVÁTH KINGA UTAZÁSAI

Az utazás hozzátartozik mindennapi életünkhöz. A távolság összezsugorodott, s nemcsak a szabadságot töltjük olyan tájakon, ahová hajdan több napos, vagy akár több hetes utazással lehetett elérni, hanem sokszor a kenyérkeresetnek is ez a formája, akár a szomszéd országokba járunk át dolgozni, akár csupán a hetes miskolci gyorsot kell utolérnünk. Utazni jó, mondják a nyaralni indulók, a kalandot keresők, a tudásukat bővíteni szándékozók, mikor a napsütésre, a lehetőségekre, a látnivalókra, a kalandokra gondolnak. Utazni rossz, mondták a hajdani vándorok, kereskedők, zarándokok, mikor a veszélyes utakra, haramiákkal teli sötét erdőkre, esőre, hóföretegre gondoltak. Ám akármennyi veszélyen mentek keresztül, az élmény megmaradt, s az évek múltán egyre szebbé vált. Az élményt pedig meg lehetett újítani, szóban, netán képen felidézve a nagy út állomásait, hiszen a távoli tájak zarándokai közé tartoztak – és tartoznak a mai napig – a művészek. Hagyományos zarándoklatuk egyik fő célja, mint egykor, most is Itália. A táj, az egymásra épülő kultúrák, a fények, színek és formák ihlető ereje ma sem vesztett semmit vonzerejéből. A modern világnak azonban újabb és újabb úticélokra van szüksége, melyeket szükséges, illik, vagy csak tanácsos felkeresni: túl az Óceánon elemi erejű természet és emberkéz alkotta Babel egyaránt ihletet adhat.

Horváth Kinga kapcsolata az utazással nem pusztán abban áll, hogy megörökíti a helyszíneket, amerre járt. A mobilitás ott található szinte valamennyi alkotásában, még ha a kép első látásra állandóságot, biztos, mozdulatlan pontot sugall is. A mobilitás ugyanis magában a témaválasztásban, az ábrázoltak jelképes értelmezésében rejlik. Nemcsak az utcák, a kapuk jelentik az átjárhatóságot, két világ közötti határt, melyet átléphetünk s magunk mögött hagyhatunk. A síkátorok, útvesztők labirintusok, csigalépcsők ugyanúgy a valahonnan valahová eljutás terei, mint a dombokon kanyargó, vagy mezőket nyílegyenesen átszelő országutak. Az utazó nemcsak a közeli részleteket, hanem a távoli horizontot is szemmel tartja, akkor is, ha követi a kitűzött irányt, s akkor is, ha megfáradtan leül pihenni a hegyoldalon, s elgyönyörködik a szemközti halmok lágy ívű sorában, s a learatott tarló dombnak felfutó sávjaiban.

Horváth Kinga mostani alkotásait ugyanúgy az önmagára iránti szigorúság jellemzi, mint korábbi műveit. Ez alkatából és a szépmesterség iránti elkötelezettségéből fakad. Míves grafikáin a sötét tónusok uralkodnak, rajzait a minden fölös vonástól megtisztított vonal uralja. Hajlamosak lennénk arra, hogy ezt a monokróm világot azonosítsuk Horváth Kinga látásmódjával. Ha azonban akvarelljeit szemléljük, egyszerre minden kiszínesedik, bár a vonalak fegyelmettségében ebben a műfajban is megszabja a felragyogó színfoltok határait.

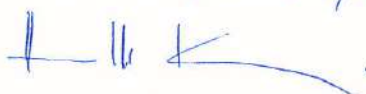
Talán a legoldottabbak a fotográfiák, melyeken a fekete-fehér valamennyi árnyalata megtalálható, s melyeken a fény segítségével a felületek szinte tapinthatóvá válnak. Ujjunkat gondolatban végighúzzuk a téglafalakon, a kövek eső és szél marta felületén, az alábuggyanó vízcseppek és a hullámok lágy hűvösét érezzük a bőrünkön. Megérintjük a százasod fatörzsek kérget és követjük a repedések szerteágazó útját. Itália, Amerika vagy a Dunántúl – mindenütt otthon érezzük magunkat, nemcsak a látványtól, de még inkább a látvány felidézése tapintás – élménytől.

Utazni jó, utazni rossz. Jó utazni, mert látunk, rossz utazni, mert vége van, s vissza kell térnünk. A képek nemcsak emlékeztetnek az útra, nemcsak arról adnak számot, mit hozott magával az alkotó lelki poggyászként, hanem arról a belső útról is tanuskodnak, amit művésszé érésnek szokás nevezni.

PETNEKI ÁRON

Petneki Áron művelődéstörténész írása az „ÖSSZEKÖTŐK” című kiállítás katalógusában jelent meg. (Vox Artis, 2004)

A MŰVOLT AZ EREDETIVEL MINDENREN MEGEJENK.
MISKOLC, 2019. ÁPRILIS 12.

„Sem könnyűséget, sem öncélú játékot soha magamnak meg nem engedtem. Miként ügyeltem arra is, hogy ne szaporítsak a kevésből érdemtelenül sokat, de a sokból szigorúan keveset csináljak inkább”

(Sánta Ferenc)

A miskolci grafikai műhely és biennálék tradícióinak delejében nőtt fel és nevelkedett ez a fiatal tehetséges leány, aki már első szereplésekor, tiszta hangvételű, mives lapjaira méltán kapott elismerő szavakat. A város széplelkű tanárai és főiskolai mesterei útravalóul elsősorban a hivatás erkölcsi parancsát, a tisztességet nyomatékosították benne, amit a családi légkör és az elődök példája csak felerősített lelkében. Annak az évtizednek elején született, amelyben tragikusan lezárult Kondor Béla életműve, Szalay Lajos végre hazatérhetett, ha csak látogatóba is hazájába, választott szülővárosába Miskolcra. A magyar grafikusművészek seregszemléjén a hagyományos sokszorosító eljárások mellett, már megjelentek a fotográfia technikai és képi alkalmazásai, a műfaj nyelvezetének, kifejezés-tartományának bővítésére, gazdagítására törekvő kísérletek, majd az elektronikus képalkotás kezdeti, műfaji határokat feszegető próbálkozásai. A fiatal pályakezdő Horváth Kinga azonban a technikai kihívások ellenére paradox módon mégsem a szellem ez irányú kutakodó kalandját választja. Nem fészkel be magát a divatos aktualitások közelébe sem. Valami belső igényesség konok kényszere a rajzolás és a sokszorosított grafika tisztas hagyományai mellett tartják, melyeknek mágikus, emberi lényegére hamar és tehetségesen rá is érez. Megérzi, hogy a korszerűség nem minden esetben a mindennek hátat fordító újszerűséggel egyenlő. Ráérez arra, hogy nem elsősorban a képzőművészet, hanem technokrata civilizációnk van válságban. Átérti, hogy a művészet a társadalom pontos szimptomája. Tudja, hogy az élők megítélésén múlik, mit tartunk ma értékesnek, és ezen ítéletekkel egyben önmagunkat és saját korunkat is minősítjük.

A „csevegő felszín” egy időre elvonhatja a figyelmet a „hallgató mélyről”, de a zseniális technikai vívmányok sem tudják feledtetni lelki bajainkat, a természettől és önmagunktól elidegenedő létezésünk kínlásait, kóros állapotát. A művészet a tudomány górcsőve alatt preparáltan identitászavarral küszködik. A „minden egész eltörött” traumája még mindig kísért, és nem csak a második jelzőrendszer mögöttes jelentéseinek lassú

A MIALLOTT AZ EREDETTVEL MINDENBEN MEGÉRTÉK.
MISKOLC, 2019. ÁPRILIS 18.
H. K.

apályosodása, hanem a vizuális, érzéki megismerés alapvető kánonjának értékzavarai is nyomasztóak. A fogyasztói elkényelmesedés érzéseinket tompává, a természethez való viszonyunkat felelőtlené, lelkiismeretünket opállossá, önzővé teszi.

Horváth Kinga világos és meggyőző alkotásai mindezekkel szemben hatnak, mint az aszfalt repedései közül kinövő vegetáció életerős figyelmeztetései. Rajzainak tiszta vonalrendje, grafikáinak gazdag tónusértékei egy mélyen érző lélek akaratát sugározzák, érzékileg komponált látványokban szólnak a belső titokról és a külső rendről, a természet és az alkotó személyes dialógusáról. Nemességgel, érthetően és őszintén. A táj redukált látványának értelmező sűrítései ugyanolyan emberiek lapjain, mint aquatintáin a lélek kifürkészhetetlen belső útjainak metaforikus átjárói és grádicsai.

Hiszek a fiatal, tehetséges, küldetéses emberekben. Hiszek azokban, akik ez új század kihívásai közepette is tudnak és akarnak, a művészet igaz értelmében őszintén, értünk, közös lelkiismeretünkre reményteljesen figyelve alkotni.

Az igaz művészet mindig is arra készítetett bennünket, hogy új paradigmákat jelöljünk meg és fogadjunk el jövőnkre nézve. Amíg ezek a példák megküzdött és örökségül kapott emberarcú értékeinkre figyelve születnek, mint Horváth Kinga művei, akkor tegyük ezt bátran és nyitott szívvel.

Dobrik István

Dr. Dobrik István művészettörténész gondolatai *Rend és titok* címmel jelentek meg a Hítel című irodalmi, művészeti és társadalmi folyóiratban.

XXI. ÉVFOLYAM / 2008. október
91-92.old.

A MAJLISAT MINDKÉT OLDALA AZ EREDETIVEL MINDENBEN
MEGEJENEK.

MILKOLL, 2019. APRILUS 18.

A Herman Ottó Múzeum - Miskolci Galéria

tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

2016. január 21-én 16 órára a Rákóczi-házba (Miskolc, Rákóczi u. 2.)

HORVÁTH KINGA

grafikusművész, a 2015. évi Mazsaroff-díj díjazottjának

LÁTHATÓ ÉS LÁTHATATLAN című kiállítására

Köszöntőt mond: **Olga Popova**

a budapesti Bolgár Kulturális Intézet igazgatója

A tárlatot megnyitja: **Kákóczki András** művészettörténész

Közreműködik az **Anima Vonósnégyes**

A kiállításon átadásra kerül a 2016. évi Mazsaroff-díj,

melyet **Dr. Nikolaeva Mária** ad át **Lenkey-Tóth Péter** festőművésznek.

A díjat Mazsaroff Miklós festőművész özvegye alapította éveken ezelőtt,

melyet egy Miskolcon vagy a régióban élő, ide szorosan kötődő alkotóművész kaphatja meg a Magyar Kultúra Napja alkalmából.

A kiállítás 2016. március 19-ig tekinthető meg vasárnap és hétfő kivételével 9-17 óráig.

Láng Eszter: A táj redukált szépsége (Horváth Kinga művészetéről)

A tavaly Mazsaroff-díjban részesített miskolci grafikusművész, Horváth Kinga kiállítását láthattuk a Miskolci Galériában 2016. január 21-től március 19-ig, elsősorban tusrajzokat és néhány míves akvatintát, valamint pár fotót és akvarellt is. Noha a *Látható és láthatatlan* című tárlaton a fókusz a rajzokra irányult, munkássága továbbra is több területet ölel fel. A művész nem kalandozik el a divatos irányzatok világába, nem oly módon akar „korszerű” lenni, hogy feltétlenül korunk modern technikai lehetőségeiben és megformálási módjaiban keresi az új, újszerű lehetőséget. „Valami belső igényesség konok kényszere a rajzolás és a sokszorosított grafika tisztasági hagyományai mellett tartják”¹ – mondhatjuk Dobrik Istvánnal. Nem mindennapi munkák az övéi, bár látszólag az egyszerűség jellemzi őket.

Figyelmébe – különösen az utóbbi évtizedben – főleg és leginkább a táj struktúrája kerül. A természet iránti érdeklődése meghatározó.

Maga a megközelítés is érdekes: óriási jelentősége van a hordozó felületnek, azaz a papírnak. Szemben állni a fehér papírral, feltenni rá az első vonalat mindig kihívást jelent a művész számára, ha nem egyszerűen másolásra adja a fejét, hanem valami olyat szeretne megmutatni, amit ő lát meg a látvány mögött, amit általa szeretne megfogalmazni. A fehér papír, a lealapozott vászon megszámlálhatatlan lehetőséget kínál az alkotónak, milliónyi különféle alkotás lehetősége rejlik benne. A művésznek ebből a sokból kell megvalósítania majd egyet, konkrét formát adva neki, alakítva, életre keltve a felületen a képet. Mondhatni, felelősséggel tartozik az anyagnak és a benne foglalt lehetőségnek. Önmagának is. Horváth Kinga rajzai, a tus magabiztos kezelése, a vonalak tisztasága és – mondhatom – tökéletessége, a felsorakoztatott képek összekapcsolódása és egymástól való eltérései a látszólag puritán tartalmat érzelemmel töltik meg, de annyira finoman, annyira lecsendesített formában, hogy a kép szemlélője talán nem is tudja, mitől hatnak rá a felületek olyan elementárisan. Hegyeket, dombokat, ligeteket, fás völgyeket látunk a sötétzöld és a barna vonalak hálójában, és a teret, a tágasságot, a határtalanságot is, azáltal, ahogyan elvesznek a vonalak a papírfelület széle felé közeledve, mintha a képnek valahol kívül – és egyúttal bennünk – lenne a folytatása. Ezzel a módszerrel éri el az alkotó, hogy a méretükben nem nagy felületeknek mégis van valamilyen, a nagyságot, tágasságot érzékeltető, a térbeliség érzetének megerősítését előidéző hatása. E munkák tiszta hangvételű, önálló műként funkcionálnak, de kiindulásul szolgálhatnak más technikával megfogalmazott művekhez is. A művész nagyon jól érzi, mikor kell abbahagyni a vonalak húzogatóását, miképpen azt is, hol kell irányukat változtatni, hogy a téri struktúra izgalmassá váljon. E rajzokat egyszerre jellemzi a tiszta vonalrend és „a táj redukált látványának értelmező sűrítése”², a

¹ Dobrik István: Rend és titok – Horváth Kinga grafikáiról, Hitel, 2008. október, 91. o.

² Dobrik István kifejezése

gondolatiság, az átgondoltság, a természet iránti elkötelezettség és a vele szembeni alázat, valamint az aggodalom.

Úgy fogalmaz e rajzokban, hogy befogadóként megérezzük valamit az alkotói lélek belső rezdüléseiből, és rezonálásra készíti a mi lelkünket is e redukált megközelítésből kiáramló titokzatosság és fennköltség.

Hasonló gondolataink támadnak aquatinta technikával készült munkái esetében is. Nagyon művesen, a technika biztos ismeretében készülnek ezek a finom grafikák. Egyrészt a szigorú rend, a geometria pontossága és fegyelme jellemzi őket, másrészt a fény és az árnyék ellentmondására és összetartozására építkezés. A komor hangulatú, barna vagy kék tónusok melege és harmóniát árasztanak, a struktúrákban titokzatos helyeket sejtünk, ahol el lehet rejtőzködni, otthon lehet lenni, be lehet lépni egy intimitással teli, rejtélyes világba. A címek is erre utalnak (Átjáró és Összekötő sorozatcímekkel), erre a be- vagy átlépésre, és a befogadó számos asszociációs lehetőséget kap, kérdéseket tehet fel: Vajon a két egymás mellett nyíló ajtón hová lehet jutni, melyik lehet a jó ajtó, a helyes út? Van-e választási lehetőség? Mi történik, ha nem jól választunk? Mi a „jó” választás egyáltalán? És milyen az a világ, amelybe az ajtón át jutunk? Tele van Horváth Kinga világa kérdéssel, és a fel nem tett (vagy magunknak mégis feltett) kérdések mögötti lehetőségek sokféleségével. Élet és halál, öröm és szomorúság, feladatvállalás és elhárítás mind csupa-csupa filozófia, képekbe rejtve, de általuk sugallva a fenti vagy más kérdéseket. Az Összekötő sorozat is ezen a mezsgyén mozog, ugyanezeket vagy hasonló kérdéseket vet fel. Egyik helyről a másikra jutni, köztes, átmeneti állapotban lenni, két tér, két világ összekötéséről, kapcsolódásáról, összetartozásáról lehet szó, és ez a két tér ugyan pl. lépcsővel van elválasztva, és a lépcső úgy ér véget, hogy nem látjuk, mi van azon túl, mégiscsak kötés a valóság, a látott és a nem látott között. Az érzékelés számos kérdése is itt húzódik, meddig terjed a fizikai észlelés, hol kezdődik a lelki, szellemi, másvilági, virtuális stb. észlelés, hogyan kapcsolódik e két világ? Hol a határ? Hogy jön létre a kapcsolat? Mi köti össze?

Horváth Kinga valószínűleg nem akar semmi direkt üzenetet közvetíteni. Ő „csak” kérdésekre ösztönöz, talán nem is szándékosan, de mindenképpen úgy, ahogyan jó művészek teszik, tehát nagyon áttételesen, nagyon közvetett módon. Vagy még inkább: csak megállít, és a lehetőséget adja meg a kérdésre, gondolkodásra. Rajtunk múlik, hogy megszületnek-e e kérdések. És akkor talán a személyes aktuális válaszok is, vagy esetleg azok már nem is lesznek fontosak...

Megjelent a MŰÚT című folyóirat 2016058-as számában. 44-45. oldal

E számhoz felhasználásra kerültek Horváth Kinga művei és azok részletei.

A MŰVOLT AZ EREDETIVEL MINDENBEN MEGEJTEK.
MUNKOLC, 2019. APRILUS 23.

Grafikai lapjaimon, rajzaimon, fotóimon – lassan két évtizede – létező, vagy mára már csak létezett kapuk, lépcsők, kőfallal határolt utak, sajátos történetű és atmoszférájú terek, természeti képződmények jelennek meg eredeti környezetükből kiragadva, a kifejezés érdekében leegyszerűsítve, hogy a jelképek világába vezetve személyes gondolatok, érzések közvetítőivé válhassanak. Olykor tudatosan keresett, olykor pedig véletlenül megpillantott téri szituációk, motívumok ezek, amelyek önálló múlttal, kulturális vonatkozással, közeggel rendelkeznek. Szeretném, ha mindebből számos vonást megőrizve, a rézlemezbe maratott felületek változatossága és a papírra közvetlenül húzott vonal tiszta dinamikája által munkáim révén barangolásra, felfedezésre, elmélkedésre, döntések meghozatalára készítenének és mesélnének az emberről, életének állomásairól, környezetéhez való viszonyáról, valamint beszélnének felelősségéről.

Horváth Kinga

Megjelent a MŰÚT című folyóirat 2016058-as számában. 44-45. oldal

Mindenki művészete

Művészet

Fametszetek a Szépművészetiben, grafikai biennále Miskolc

P. SZÜCS JULIANNA

Általános tanulságokat akkor érdemes kiállításból levonni, ha a kiállítás maga nagyon meg van csinálva. A közelmúltban kettő ilyen találtam itthon, és mit tesz isten, a kettő lazán össze is függ egymással. A megcsináláshoz – a közhiedelemmel ellentétben – szerencsére nem csak pénz kell. Az legfőbb nélkülözhetetlen. Eleink tudták, hogy az ilyesmi „ülőhús”, vagy ahogy ők mondták, Sitzfleisch nélkül nem megy. Végül soron minden az intézményi háttérrel, a szakmai alázaton, az ízlés és arányérzék sajnos megfizethetetlen komponensein múlik.

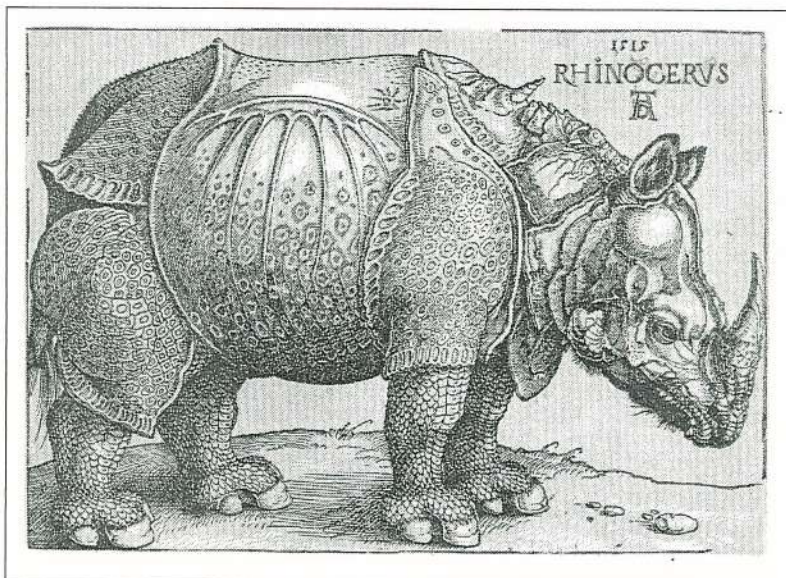
A Szépművészeti Múzeum most belevágott egy – saját gyűjteményén alapuló – nyolcrészes ismeretterjesztő grafikatörténeti sorozatba. Miskolc városa meg huszonegyedszer rendezte meg a sokszorosított műfaj legrangosabb seregszemléjét, a grafikai biennalét (idei ambíciója szerint már nemzetközi kitekintéssel). Mindkettőt hibátlanul tervezett, precízen szerkesztett, színhelyes illusztrációkkal felszerelt remek katalógus kíséri. (A miskolciti még CD-ROM is.) Mindkettő nagyszerűen gazdálkodott a rendelkezésére bocsátott hellyel, az egyik installáció azt emelte ki a történelmi anyagból, ami az ügynek megérte, a másik installáció úgy rendezte a kortársi anyagot, hogy az a néző számára még éppen befogadható legyen.

A továbbiakban a két kiállítással mint intellektuális teljesítményvel fölösleges foglalkozni, és ez jó dolog. A szakmaiszerkezeti-szponzorációs erők ugyanis minden tőlük telhetőt megtettek. Most csak azzal érdemes foglalkozni, amiről maguk a kiállítások valójában *szólnak*. A Hősök terén és a miskolci Széchenyi utcában látható vállalkozások ezért olyanok, mint a tiszta üvegek. Átnézve rajtuk minden zavaró légyiszok nélkül engedik kifigyelni a művészet sorsalkulásának két nevezetes pillanatát. A Gutenberg-galaxis elejét és végét.

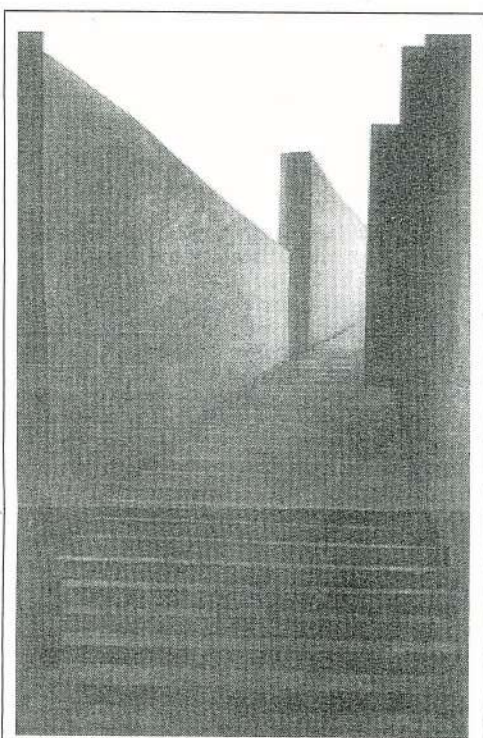
Szükségből erény

Az eleje természetesen *A fametszet*, a Szépművészeti kiállításorozatának nyitó témája. Az a patosz rajtpont, amikor egy frissen támadt tömegigény mesteremberek seregét ösztönözte arra, hogy művészetet csináljon, noha erről a legtöbbjüknek fogalma sem volt. Tudni lehet persze, hogy voltak előzmények. Előzmények mindig voltak és vannak. A szakirodalom ekkor szokott megemlékezni a mezopotámiai pecsétlőhengerekről, a római pecsétnyomókról, legfőképpen pedig a kínai és japán ábráról, a leporelló, a tekercsek, a legyezők egyre kifinomultabb és a magasművészet delikát választékát bővítő különös díszéről. Európában minden más volt, itt a lapdúcnak valójában nincs köze ranghoz, udvarhoz, kellemehez.

Két dologhoz volt köze. A kommunikációhoz és a játékhoz. A kommuniká-

Albrecht Dürer: Orrszarvú, 1515

Horváth Kinga: Utak III., 2002

cióhoz azért, mert a XV. század derekán nagyra nőtt a hatalmasokat megkerülő tájékozódás vágya. Kelltek hozzá persze a valamivel korábban létesített papírmalmok, az olcsó szentképek iránt föltámadt népi kereslet és persze Johannes Gensfleischnek, azaz „humanistául” Gutenbergnek a fölfedezése, tehát a mozgatható betűkből kirakva magasan nyomtatott szövegtükör kitalálása, de leginkább az kellett, hogy rengeteg ember akarjon tudni valamit úgy, hogy a tudás csepegtetése ne függjön az egyházi és világi hierarchia jóindulatától.

A játékhoz meg azért volt köze, mert akkortájt az igazi Biblia mellett (előtt, után, helyett) az ördög Bibliája, a kártya is rengeteg embert kerített hatalmába. A kártyák sokszorosítása pedig stratégiai kérdés volt és persze pénz. A reneszánsz kezdetén a dolog úgy állt, hogy fametszetet vett az is, aki tudott olvasni, és ezért egyre többet akart. Fametszetet vett az is, aki nem tudott olvasni, de a sorok között a képek erejében nagyon bízott. Fametszetet vett az is, aki szobája magányában és szent gondolatokban akart elmerülni. Fametszetet vett az is, aki idejét a kocsmában, naplopással töltötte és vakon hitt a szerencse forogdóságában. Közös lett a sorsa mindnek, akár a gazdagnak és szegénynek, a jónak és rossznak a Kaszás vezette nagy vonulásban, az örök haláltáncban. Aprópó haláltánc: az is jó téma volt, a korai dúcmet-szők kivált élvezték a demokrácia e makábris látomását.

Mire Albrecht Dürer, a műfaj első, és valószínűleg örökre fölülmúlhatatlan zsenije e világra megérkezett, a famet-

szét már úgy kapta, mint anyanyelvet. Olyan nyelvet, amellyel minden rendűrangúval el tudott beszélgetni. Megadta, ami az istennek járt *Passió* formában, ami a császárnak *Diadalmeneten*, ami a nyugtalan hitvilágú polgárnak *Apokalipszisben*, ami a humanista leckét tanuló értelmiségnek *tankönyvi illusztrációban*. E technika révén diskurálni tudott a legkíváncsiabbakkal is – egyébként maga is közéjük tartozott. 1515-ben Lisszabonnál például partra szállítottak egy eleven rinocéroszt. Az állat lenyűgözte Dürert, Dürer pedig lenyűgözte a közönséget metszetével, érdemes volt folyton újranomni a lapot... Kiállításunkon már olyan *Rinocerosz* szerepel, amely majd száz évvel a nürnbergi mester halála után látott újra festéket, ráadásul már más stílusban, puha tónusokkal gazdagítva, úgynevezett chiaroscuro eljárással hódolva a változó ízlés oltára előtt.

Hát igen, a változó ízlés... A fametszet – akár a mozaik és a gobelin, az üvegablak és a zománc – a manierizmusban, még inkább a barokkban és a rokokóban, a technikai túlügyesség áldozata lett. A festészethez asszimilálódott valamennyi. Rebbező körvonalak, villódzó fények, tört színek, ravasz reflexek bemutatását ambicionálták, miközben persze szép lassan mind elveszítették identitásukat. A fametszet történetesen azt a furcsa képességét, hogy egy alulról fölfelé törekvő osztálykultúra reprezentánsa legyen.

Volt még persze néhány nagy pillanat. Volt egy érdekes XIX. század a maga sejtelmes részleteket kiemelő harántúcos eljárásával. (Adolf Menzel, Alfred Rethel és az itt nem szereplő Gustave Doré.) Volt egy remek szecesszió, a maga japános kilengéseivel (William Nicholson, Emil Orlik, Karl Moll). Volt igazi modernista fametszet is. De a technika akkor emlékezett vissza igazi önmagára, amikor lázas, tépett modorban, leginkább a fekete-fehér kemény kontrasztjában bízza szeretett volna új világerkölcset meg új rendet prédikálni.

Valahogy úgy, ahogy a nagy reneszánsz fametszeteit visszaszóvárgó német expresszionisták tették, egészen addig, amíg 1937-ben a náci rendezte *Elfajzott művészet* gúnykiállításán pellengetre nem állították java termésüket. Azután már nem nagyon volt kedvük állítani, hogy a művészet mindenkié.

Erényből szükség

Egy jellemző grafika Miskolcra. Fej lát-szik rajta, bizonytalan nemiségű, alig hát-terű, teste mell fölött elvágva. Alapanya-ga digitálisan betáplált fotó, közepesen levilágítva, színesen kipirintelve, bal alsó sarkában tárgyilagos minusz-kulá fölrás: *vitaminok*. Mielőtt reklámra, szemléltető ábrára vagy hasonlóra lenne érdemes gyanakodni, a további eszközhasználat fölismérése minden kételyt eloszlat. Az arc ugyanis sűrűn és kézzel, késsel és pirossal olvashatatlanul van teleírva. Olyan az egész, mintha a modell gyógyíthatat-

lan bőrbetegségben szenvedne. A vita noktól? Vagy ettől az egész szente lélektelen, kecselen formától? A de egyszerre rémületes és röhejes. Gé Imre műve nem tartozik a legerősebb közé, finoman belesimul a közép zónyba, talán még az eredetiséget is e tathatnák azok, akik a kézzel manipu fotó transzavangárd példatárára haj dók még emlékezni. Ami hiteles ber az a „köznyelviség”. Az a magától ért dő mozdulat, ahogy a szerző „leszer képet”, tehát kommunikál, és ahogy zán átalakítja, tehát játszik rajta. Szem pet gyűjt, kártyázik vele és mindjárt r is cinkeli. Mint a XV. században, mi fametszet hősökében.

Ma Magyarországon és a világbar frástudó tizenévesek közül tizből „belép” egy képalkotó rendszer Százból egy hobbiszinten csinál val: printet. Ezerből egy CD-borítót két barátainak születésnapjára. Százezer egy művész lesz, vagy talán már mos az. Lehet, hogy művész, de nem tudt hogy grafikus-e? Fontos ez!? Szerint nem annyira. A fontos, hogy ez n mindenki művészete.

Miskolc abban az állapotban v mint az 1948-as londoni olimpia, ah pillangóúszást még a mellúszáson be futtatták, mert egyszerűen nem látták tudták, hogy az egy külön úszásné Tény, hogy még most is és itt is „mell nek” néhányan. Miskolc mint intézme ugyanis összefonódott a Kondor-k szakkal, tehát a magyar grafika har dik virágkorával, amennyiben elsőne szecessziós műhelyeket, második pedig az Árkádia-vonulatot jegyezze Az is tény, hogy a Kondor-korszak lön tekintélyt, szabadságfokot és re rencia-csoportot hozott létre a mag művészettörténetben. (Ebből a sze pontból érdemes megjegyezni, hogy borsodi városról ezúttal távol marad az élő koronatanúk, Gross Arnold Gyulai Líviusz, Banga Ferenc Szemethy Imre, hogy a mesterek kö Szabados Árpád, a fiatalabbak kö pedig Takáts Márton ne is említsem. hagyomány jegyében azért úgy láth itt néhány hűvösen szép és titkokkal t helt mű, mintha az elmúlt ötszáz év k turális öröksége meg se rezzent vol Horváth Kinga aquatintáin olyan vég lenbe vesző lépcsősorok kúsznak a n gasba, mint annál az 1490 körüli au burgi fametszőnél, aki az Erény útját méltó ily módon megjeleníteni. Csal mienk ezúttal sokkal sejtelmesebb. s ros András Miklós tépett szimmetri: épített litográfiája pedig még kompo cióban is hasonlít a Szépművészeti-ki lítás sztárlapjára, Tiziano *Átkelés a l rös-tengeren* című művére. Nagy öri ez minékünk műkritikusoknak, m visszaigazolva tanult tudományunkat.

Más kérdés, hogy a fiataloknak el egyetlen kattintani a gépen, és már c is az önbizalmunk. De nem hinné hogy ezért még követelnünk kellene technikai lehetőségek újraszámítását új biennále rendezésének kiírását. arányok maguktól fognak kialakulni.

